

KARTA KURSU (realizowanego w module specjalności)**Geografia z wiedzą o społeczeństwie***(nazwa specjalności)*

Nazwa	Samorząd terytorialny	
Nazwa w j. ang.	Local government	
Koordynator	dr Karolina Smętkiewicz	Zespół dydaktyczny
		dr Karolina Smętkiewicz
Punktacja ECTS*	1	

Opis kursu (cele kształcenia)

Po odbyciu kursu uczestnik posiada podstawowe wiedzę na temat istoty samorządności terytorialnej oraz funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce na wszystkich szczeblach: uwarunkowań historycznych jego rozwoju, organów stanowiących (uchwałodawczych i kontrolnych) i wykonawczych, procedury ich wyboru i ich kompetencji, zadań i budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz systemu nadzoru (kontroli) nad samorządem terytorialnym w Polsce.

Uczestnik kursu potrafi dokonywać oceny różnorodnych rozwiązań w zakresie organizacji samorządu terytorialnego. Potrafi analizować budżety wybranych jednostek samorządu terytorialnego, wskazując różnorodne czynniki na niego wpływające (gospodarcze, społeczne) i korzystne dla mieszkańców kierunki dalszego rozwoju danej jednostki. Uczestnik kursu analizuje i prezentuje przykłady działań władz jednostek samorządu terytorialnego na rzecz rozwoju lokalnego, regionalnego i ogólnokrajowego na przykładzie wybranej gminy w Polsce.

Kurs jest prowadzony w języku polskim.

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Wiedza	W01, Wymienia podstawowe akty prawne dotyczące funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce.	W07, W10, W04
	W02, Charakteryzuje organizację samorządu terytorialnego w Polsce na różnych szczeblach, organy stanowiące i wykonawcze JST, ich funkcje, kompetencje, zasady wyboru oraz prowadzenia nadzoru nad działalnością JST, a także relacje między samorządem a władzą centralną, w tym wojewodą.	W07, W10, W04
	W03, Wymienia zadania JST poszczególnych szczebli oraz charakteryzuje działania, które mają istotny wpływ na rozwój społeczny i aktywizację gospodarczą.	W07, W10, W04

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalność)
Umiejętności	U01, Wyszukuje dane dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz dane dotyczące charakterystyki społeczno-gospodarczej i przyrodniczej na przykładzie wybranego samorządu gminnego, dokonuje ich analizy, wskazując czynniki wpływające na stopień rozwoju tych jednostek przestrzennych i określa perspektywy ich rozwoju.	U09, U11, U12
	U02, Analizuje przykłady działań władz jednostek samorządu terytorialnego na rzecz rozwoju lokalnego, regionalnego i ogólnokrajowego na przykładzie wybranej gminy w Polsce.	U09, U11, U12

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Kompetencje społeczne	K01, Dostrzega korzyści płynące z decentralizacji władzy państwowej i umacniania idei samorządności w społeczeństwie, a także aktywnego angażowania się w działania społeczne i życie publiczne (w tym korzystanie z narzędzi partycypacji obywatelskiej).	K04
	K02, Wykazuje przywiązanie do własnego regionu, powiatu i gminy oraz wykazuje zainteresowanie działalnością władz samorządowych na jego terenie.	K04

Organizacja													
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin	15	-											
	ZO												

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład ilustrowany z użyciem prezentacji multimedialnej

Formy sprawdzania efektów uczenia się:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne, test pisemny
W01								X					X
W02								X					X
W03								X					X
U01								X					X
U02								x					X
K01								x					X
K02								x					X

Kryteria oceny	<p>Ocena końcowa z przedmiotu (zaliczenie z oceną) jest wynikiem weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studenta. I oceniana jest na podstawie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecności na zajęciach (dopuszczalna 1 nieobecność usprawiedliwiona), aktywnego udziału w zajęciach w formie dyskusji - kolokwium końcowego w formie pisemnej (obejmującego treści wykładów).
----------------	--

Uwagi	Obecność na wykładzie jest obowiązkowa – kontrola frekwencji na każdych zajęciach.
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Wprowadzenie: terytorialna organizacja kraju, pojęcie samorządności i samorządu terytorialny (definicje i interpretacje). Ustawodawstwo związane z ST – podstawy prawne JST, miejsce samorządu terytorialnego w Konstytucji RP. Zasady samorządności i współczesne, podstawowe zadania JST.
2. Geneza i rys historyczny samorządu terytorialnego w Polsce i wybranych krajach (Europejska Karta Samorządu Terytorialnego i Europejska Karta Samorządu Regionalnego). Samorząd terytorialny w procesie integracji europejskiej.
3. Finanse jednostek samorządu terytorialnego: źródła wpływów i kierunki wydatków.
4. Aktualny stan prawny funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce; struktury i organy samorządu terytorialnego (gminnego, powiatowego, wojewódzkiego) i ich odpowiedzialność, przedmiot i zakres działalności, formy i instrumenty działania.
5. Relacje między samorządem terytorialnym a administracją państwową (władza samorządowa a rządowa).
6. Współczesne funkcjonowanie ST w Polsce – wybrane zagadnienia z zakresu życia społecznego, gospodarczego oraz polityki lokalnej
7. Współczesny samorząd terytorialny w Polsce z perspektywy 30 lat odrodzonej samorządności – odrodzenie samorządności w 1989 r., obecny kształt samorządu, struktura JST, współczesne wybory samorządowe, istota, cechy, zasady samorządności, organy JST na różnych szczeblach i ich kompetencje, zadania JST, mienie i finanse JST.
8. Rola partycypacji obywatelskiej w funkcjonowaniu JST, przykład Miasta Krakowa (spotkanie w Miejskim Centrum Dialogu nt. partycypacji społecznej: budżetu obywatelskiego Miasta Krakowa, konsultacji społecznych i inicjatyw lokalnych)
9. Budżet Miasta Krakowa, identyfikacja wizualna Miasta Krakowa
10. Polityka lokalna władz samorządowych oraz współpraca międzygminna a rozwój przedsiębiorczości – dobre praktyki z wybranych gmin (case study Łądko-Zdrój i Uniejowa)
11. Analiza współczesnego stanu zagospodarowania i planów na przyszłość wybranej gminy

Słowniczek (5-15 pojęć w języku angielskim)

- Self-government,
- Polish self-government system,
- territorial self-government unit,
- local/city/regional development,
- financing sources,
- local/regional development strategy,
- local/regional government bodies,
- public governance,
- good governance,
- local/regional government
- finance/budget,
- legal regulations

Wykaz literatury podstawowej

1. Boryczka E., 2016, Partycypacja społeczna, [w:] Nowakowska A., Przygodzki Z., Rzeńca A. (red.), 2016, EkoMiasto#Społeczeństwo. Zrównoważony, inteligentny i partycypacyjny rozwój miasta, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, s. 115-136.
2. Dziki T., 2013, Podziały administracyjne Polski w latach 1944-1998. Z badań nad ustrojem ziem polskich w XIX i XX w., Studia Gdańskie. Wizje i rzeczywistość, t. 10, 433-450.
3. Fedan R., 2011, Zarządzanie publiczne w procesie kreowania rozwoju lokalnego i regionalnego,

Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy, z. nr 20, Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego, ss. 202-2018.

4. Imiołczyk B., 2010, ABC Samorządu Terytorialnego. Poradnik nie tylko dla radnych, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej.
https://frdl.org.pl/pliki/frdl/document/publikacjeFRDL/Poradnik%20dla%20radnych_ABC_samorzadu.pdf
5. Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, 2014, 25 lat odrodzonego samorządu w Polsce – osiągnięcia, porażki i zadania na przyszłość, wyd. Kancelaria Senatu RP.
6. Kwaśny J., 2019, Trzydzieści lat samorządności terytorialnej w Polsce. Gospodarka, rozwój, reformy, Wyd. Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków.
7. Niewiadomski Z., 2001, Samorząd terytorialny. Ustrój i gospodarka, Niewiadomski Z. (red.), Oficyna wydawnicza Brandta, Bydgoszcz-Warszawa.
8. Stahl M., Jaworska-Dębska B. (red.), 2010, Encyklopedia Samorządu Terytorialnego dla każdego, cz. 1 Ustrój, wyd. Difin, Warszawa.
9. Stefaniuk M., Szreniawski J., 2009, Główne reformy administracyjne w Polsce w latach 1989-2009, [w:] Supernat J. (red.), Między tradycją a przyszłością w nauce prawa administracyjnego, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, s. 669-683.
10. Aktualne akty prawne odnoszące się do funkcjonowania samorządu terytorialnego (ustawy, Konstytucja RP): Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Dz.U. RP 2001.142.1591 (j.t.) ze zm.; Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym Dz.U. RP 2001.142.1592 (j.t.) ze zm.; Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa Dz.U. RP 2001.142.1590 (j.t.) ze zm.
11. Strony internetowe BIP oraz oficjalne portale internetowe wybranych jednostek samorządu terytorialnego.
12. Dokumenty strategiczne wybranych jednostek samorządu terytorialnego.
13. Bank Danych Lokalnych GUS; Statystyczne Vademecum Samorządowca (dane statystyczne wybranych jednostek samorządu terytorialnego).
14. Urząd Miasta Krakowa, Wydział Komunikacji Społecznej, 2020, Kraków 2020. Instrukcja Obsługi.
https://www.krakow.pl/aktualnosci/235857,29,komunikat,kompendium_wiedzy_o_miescie.html

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Izdebski H., 2010, Samorząd terytorialny. Podstawy ustroju i działalności; Lexis Nexis; Warszawa.
2. Kalisiak-Mędelska M., 2012, Partycypacja społeczna i jej znaczenie w działalności władz. Wyniki badań, [w:] Filipiak B. (red.), Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, nr 42/2012, Poznań, s. 101-116.
3. Kosiedowski A., red., 2001, Zarządzanie rozwojem regionalnym i lokalnym. Problemy teorii i praktyki, Wyd. „Dom Organizatora”, Toruń.
4. Kulawiak A., Smętkiewicz K., 2016, Polityka lokalna gminy Uniejów – wybrane aspekty teoretyczne i praktyczne [w:] Leśniewska K., Wiśniewski Sz. (red.), Patterns of Local Development. Wzorce rozwoju lokalnego, Acta Universitatis Lodzensis. Folia Geographica Socio-Oeconomica, nr 24/2016, wyd. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, s. 87-104.
5. Kulawiak A., Smętkiewicz K., Rachwał T., 2018, Wpływ inwestycji infrastrukturalnych, przemysłowych i budownictwa mieszkaniowego na rozwój układów lokalnych i regionalnych ma przykładzie gminy Uniejów w województwie łódzkim [w:] Ziolo Z., Rachwał T. (red.), Prace Komisji Geografii Przemysłu PTG, 32(3), wyd. Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Polskie Towarzystwo Geograficzne, Kraków-Warszawa, ss. 69-97.
6. Płaziak, M., Rachwał, T., 2015, Przedsiębiorczy region – zarys koncepcji w świetle analizy roli przedsiębiorczości w krajowej strategii rozwoju regionalnego, Przedsiębiorczość – Edukacja, 11, s. 37-49
7. Podgórnjak-Krzykacz A., 2016, Uczestnictwo obywateli w zarządzaniu miastem, [w:] Przygodzki Z. (red.), 2016, EkoMiasto#Zarządzanie. Zrównoważony, inteligentny i partycypacyjny rozwój miasta, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, s. 33-43

8. Parysek J.J., 2001, Podstawy gospodarki lokalnej, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.
9. Sokołowicz M.E., 2016, Marketing miasta, [w:] Przygodzki Z. (red.), 2016, EkoMiasto#Zarządzanie. Zrównoważony, inteligentny i partycypacyjny rozwój miasta, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, s. 83-107.
10. Stawasz D., 2015, Innowacyjne aspekty zarządzania w administracji samorządowej, [w:] Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej, Zarządzanie, Nr 20, s. 98-109.
11. Strojny J., Baran M., 2014, Przedsiębiorczość i innowacyjność w zarządzaniu rozwojem JST, [w:] Ziolo Z., Rachwał T., 2014, Rola przedsiębiorczości w rozwoju firm i układów przestrzennych, Przedsiębiorczość – Edukacja, vol. 10, Wyd. Nowa Era, Warszawa-Kraków, s. 187-197.
12. Szulc-Wałęcka E., 2016, Wybrane zagadnienia partycypacji obywatelskiej w Polsce. Teoria i praktyka, [w:] Michałowski S., Sidor M., Wasil J. (red.), 2016, 25 lat Samorządu Terytorialnego w Polsce – bilans doświadczeń, Wyd. UMCS, Lublin, s. 465-484
13. Warczak M., 2015, Endogeniczne i egzogeniczne czynniki rozwoju gospodarczego z perspektywy finansów gminy, Współczesna Gospodarka, 6 (4), Wyd. Uniwersytet Gdański, ss. 111-122.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	-
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	3
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	-
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	-
	Przygotowanie do egzaminu	2
Ogółem bilans czasu pracy		25
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		1